



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Y. D.**, zast. JUDr. Alžbětou Prchalovou, advokátkou, se sídlem v Brně, Dřevařská 25, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně, ze dne 26. 8. 2004, č. j. 36 Az 766/2003 - 19,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Brně, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. 6. 2003, č. j. OAM-4909/VL-10-ZA07-2003. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel samostatným podáním požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, pak stěžovatel v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 12, § 91 zákona o azylu. Pokud jde o skutkové důvody, odkazoval na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál. Požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V následném rozsudku Krajský soud v Brně zejména uvedl, že námitky stěžovatele jsou natolik obecné a nekonkrétní, že nelze zjistit, jaké další důkazy měl správní orgán provádět a v čem jsou skutková zjištění neúplná. Krajský soud přitom neshledal žádných pochybení správního orgánu. Stejně tak došel krajský soud obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Na základě výše uvedeného pak Krajský soud v Brně uvedl, že neshledal naplnění žádného žalobního bodu a žalobu proto jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost. Jako důvody kasační stížnosti stěžovatel uvádí § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel zejména namítal, že skutková zjištění nemají oporu ve spisu, jsou s nimi v rozporu a správní orgán při rozhodování překročil meze správního uvážení. K tomuto výslovně doplnil, že se nemá kam vrátit, nemá žádné zázemí, práci, nemá kde bydlet; není to pro něj bezpečná země, doma se cítí v České republice. Dále uvedl, že v jeho případě nejsou dány důvody dle § 12 zákona o azylu, avšak jsou zde dány důvody dle § 14 citovaného zákona, tedy důvody pro udělení humanitárního azylu. Na základě výše uvedeného pak stěžovatel požaduje, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen Krajskému soudu v Brně k dalšímu řízení. Samostatným podáním pak požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvod či důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Stěžovatel za tento důvod nejprve označil důvod vymezený pod písm. b) citovaného zákonného ustanovení, podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejprve je podle Nejvyššího správního soudu se třeba vyjádřit k významu jednotlivých částí tohoto stížnostního důvodu. K významu první části („došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu“) je třeba uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správního skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující k učinění správního skutkového závěru.

Význam další části označeného písm. b) citovaného zákonného ustanovení („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadené rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí.

K poslednímu možnému porušení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Po porovnání všech tvrzení stěžovatele s uvedeným významem jednotlivých částí označeného písm. b) citovaného zákonného ustanovení, došel Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění ani jedné části ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nedošlo.

Dále je třeba se vyjádřit i k významu jednotlivých důvodů druhého namítaného ustanovení, tedy § 103 odst. 1 písm. d), podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

První, tam upravený důvod („nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí“) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala.

Následující důvod („nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí“) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat

vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Po přezkoumání Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování správního orgánu, a zabýval se všemi výroky napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak rozhodnutí krajského soudu dostatečně opírá o důvody, které opodstatňují dospět k předmětnému výroku.

K poslední jmenovanému důvodu, tedy že se jedná o nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba jeho význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, což však v souzené věci rovněž nenastalo.

Ani označené důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak podle Nejvyššího správního soudu v souzené věci nenastaly.

Je třeba uvést, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Z předloženého správního spisu (zejména z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 26. 10. 2002 a z protokolu k pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu ze dne 12. 2. 2003) přitom Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel jako důvod opuštění domovské země po celou dobu azylového řízení uváděl pronásledování ze strany věřitelů, od kterých si půjčil peníze, tedy ze strany soukromých osob. Ze spisu dále vyplynulo, že se svými problémy se na domovské orgány neobrátil; žádné potíže s domovskými orgány přitom neměl. Na závěr protokolu pak stěžovatel podepsal, že byl seznámen s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočnicka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny. Stěžovatel byl rovněž seznámen s informacemi a doklady, které měl správní orgán k dispozici při posuzování situace v domovské zemi; tyto nijak ani na výzvu nedoplnil.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatel v žádosti neuvedl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení. Tímto zdůvodněním pak Nejvyšší správní soud odpovídá i na konkrétní námitku stěžovatele, že skutková zjištění nemají oporu ve spisu, jsou s nimi v rozporu a správní orgán při rozhodování překročil meze správního uvážení, a doplňuje, že správní orgán, resp. soud neporušily žádná ustanovení zákona. K navazujícím výslovným tvrzením - domovská země pro stěžovatele není bezpečná, doma se cítí v České republice - pak Nejvyšší správní soud uvádí, že ze správního spisu vyplynulo, že tato obava plyne z jednání soukromých osob, přičemž stěžovatel se s žádostí o pomoc proti označenému jednání ani neobrátil na státní orgány. Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu přitom plyne, že problémy se soukromými osobami, navíc za situace, kdy se stěžovatel ani neobrátil na místní orgány, nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu. V obdobné věci již judikoval Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2003, sp. zn. 4 Azs 7/2003, že „*žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami („mafii“) v domovském státě, spočívající ve vydírání žadatelky...je zřejmě bezdůvodná.*

Důvodem pro udělení azylu mohou být pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout.“ V těchto námitkách tak Nejvyšší správní soud stěžovateli nepřisvědčil. Stejně tak neshledal Nejvyšší správní soud relevanci k souzené věci s tvrzeními stěžovatele, o tom, že se nemá kam vrátit, nemá žádné zázemí, ani práci a nemá kde bydlet. Tyto důvody nelze podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu, přitom však Nejvyšší správní soud nezpochybňuje tvrdost takových závěrů vůči stěžovateli. Jiné možnosti mu však zákon nepřiznává.

Konečně pak k námitce, kdy stěžovatel uváděl, že v jeho případě jsou dány důvody dle § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud uvádí, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, mohou správní soudy přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska jeho mezí, popř. z hlediska jeho případného zneužití. K tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: „*Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).*“ Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je tak na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Lze tedy shrnout, že Nejvyššímu správnímu soudu nepřisluší posuzování, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud rovněž poznamenává, že úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je toliko přezkum zákonnosti, a to s ohledem na meze správního uvážení, nebo jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu.

V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že s ohledem na výše namítané skutečnosti nebyl dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně zrušit.

Za této situace Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel podal současně s kasační stížností návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s. Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Protože žalovaný správní orgán žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. září 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu